

ŻYCIE WSPÓLNE DROGĄ DO ROZWOJU DUCHOWEGO WE WSPÓLNOCIE SIÓSTR UCZENNIC KRZYŻA²

Wstęp

Na początku Bóg stworzył mężczyznę i kobietę (por. Rdz 1,27) nie jako samotne stworzenia, ale pomoc dla siebie wzajemnie. Jest to pierwsza forma komunii³, do której zaproszony jest każdy człowiek jako istota żyjąca wspólnie z drugim człowiekiem. Człowiek potrzebuje drugiego człowieka, to dzięki drugiemu może dochodzić do dojrzałości. Najpierw, jako dziecko, dzięki swoim najbliższym dostaje wszystko, co jest potrzebne do rozwoju, i stopniowo uczy się dawać i dzielić tym, co ma jako osoba obdarowana. Samo przekraczanie siebie jest możliwością rozwoju, przez który człowiek wychodzi poza własne sprawy, dostrzegając innych ludzi, którzy go potrzebują. Natomiast zamykając się na własną pustą realizację oraz przekreślając i nie licząc się z innymi, zamyka się w egocentryzmie i egoizmie⁴. We wspólnocie dokonuje się cierpliwe przechodzenie od „ja” do „my”⁵. Tak dokonuje się rozwój, który upodabnia każdego do Jezusa, który sam wydał się za każdego człowieka. Jednak ważne jest, żeby każdy członek wspólnoty przyjął za swoje wartości, którymi chce żyć i przylgnął do nich osobiście⁶. Dopiero wtedy wspólnota staje się miejscem wzrastania. Życie duchowe wymaga podjęcia duchowej walki, która pomaga dążyć do świętości. Wymaga też wysiłku i wyrzeczenia, które członkowie wspólnoty mają podejmować, by rozszerzać serce na Boga i braci⁷. Asceza podejmowana ze względu na Jezusa Chrystusa ma prowadzić osoby konsekrowane do przylgnięcia do Niego. Dzięki temu członkowie wspólnoty będą wiarygodnymi świadkami głoszonej Ewangelii.

¹ S. mgr Anna Langa, absolwentka Wydziału Teologicznego UAM w Poznaniu, siostra Wspólnoty Sióstr Uczennic Krzyża; e-mail: s.annamarialinga@gmail.com.

² Fragment pracy magisterskiej napisanej pod kierunkiem ks. dr. hab. Jacka Hadrysia, prof. UAM.

³ Sobór Watykański II, „Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym «Gaudium et spes»” (dalej GS), w: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje* (Poznań: Pallottinum, 2002), nr 12.

⁴ Andrzej Derdziuk, „Teologia wspólnoty”, w: *Communio consecrata*, red. K. Wójtowicz (Kraków, 2002), 38.

⁵ Kongregacja Instytutów Życia Zakonnego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Instrukcja Życie braterskie we wspólnocie „Congregavit nos in unum Christi Amor”* (dalej VFC) (Rzym, 1994), nr 39.

⁶ Alessandro Manenti, *Życie razem* (Kraków: Wydawnictwo M, 1997), 42.

⁷ Jan Paweł II, *Adhortacja apostolska O życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie „Vita consecrata”* (dalej VC) (Rzym, 25.05.1996), nr 38.

1. Spotkania z Chrystusem warunkiem postępu duchowego

Poznać, kochać i naśladować Jezusa to program ciągle aktualny, niezmienny mimo czasu, który upływa, czy przemian w świecie⁸. Jest to zaproszenie szczególnie aktualne dla osób konsekrowanych. Jezus Chrystus, Jednorodzony Syn, jest Drogą do Ojca. Słowa wypowiedziane do Filipa: „Kto mnie widzi, widzi i Ojca” (por. J 14,9–10) potwierdzają, że Jezus jest tym, przez którego możemy poznać Ojca. Jezus posłany przez Ojca zamieszkał na ziemi, aby każdy człowiek mógł poznać Ojca, Jezus pokazuje głębię Ojca⁹. Konsekracja chrzcielna jest podstawą do radykalnej odpowiedzi naśladowania Chrystusa przez ślubowanie rad ewangelicznych¹⁰. Fundamentem życia konsekrowanego jest relacja Jezusa z uczniami, których Jezus zgromadził wokół siebie, a tym samym zaprosił do wiernego odtwarzania Jego życia¹¹. Jezus swoim życiem pokazuje, że Ojcu zależy na każdym człowieku. Wydał On swojego Syna, by poprzez słowa i czyny, śmierć i zmartwychwstanie człowiek mógł poznawać miłość Ojca, a także poprzez Ducha Świętego i obecność w Eucharystii. Jezus jest zawsze obecny ze swoim ludem, aby go wybawiać od grzechu i śmierci, a prowadzić ku życiu wiecznemu¹². „Kto chce dawać miłość, musi ją także otrzymywać w darze”¹³, pisze Benedykt XVI. Ten dar otrzymujemy przez Jezusa Chrystusa, który pokazuje miłość Ojca. Człowiek, który jest zanurzony w Jezusie, może pokazywać innym drogę wiary. Ale żeby być źródłem, trzeba samemu nieustannie czerpać ze źródła – z Jezusa, z Jego przebitego serca, z którego wypływa miłość Ojca¹⁴. Żyjąc z Jezusem, człowiek nabiera pewności, że jest kochany i że jest zdolny kochać i dawać swoje życie w darze jak Jezus¹⁵.

Spotkanie Chrystusa jest powodem, dla którego chrześcijanie łączą się we wspólnoty i wybierają życie poświęcone wyłącznie Jemu. To spotkanie musi być wciąż żywe i odnawiane, żeby nie stracić sensu bycia tylko dla Jezusa i aby życie nie stało się jałowe. Zadaniem każdej osoby powołanej jest dbać o swoją relację z Jezusem, o pogłębianie swojego życia poprzez więź z Nim. To dbanie jest wpisane w życie wspólne: „gdzie dwóch albo trzech gromadzi się na modlitwie, tam jestem pośród nich” (Mt 18,20). Potrzeba wspólnych i osobistych spotkań z Jezusem, które są źródłem życia, drogą do życia wiecznego i do spotkania z Nim w niebie. To miłość Chrystusa gromadzi uczniów, by byli jedno przez Ducha Świętego i odpowiadali na miłość Ojca całym sercem, duszą i ze wszystkich sił (por. Pwt 6,5) oraz miłowali bliźniego jak siebie samego

⁸ Jan Paweł II, *List apostolski „Novo millennio ineunte”* (dalej NMI) (Rzym, 6.01.2001), nr 29.

⁹ Sobór Watykański II, „Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym «Dei verbum»” (dalej DV), w: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje* (Poznań: Pallottinum, 2002), nr 4.

¹⁰ VC, nr 14.

¹¹ VC, nr 14.

¹² DV, nr 4.

¹³ Benedykt XVI, *Encyklika o miłości chrześcijańskiej „Deus caritas est”* (dalej DCE) (Rzym, 25.12.2005), nr 7.

¹⁴ DCE, nr 7.

¹⁵ VFC, nr 21.

(Mt 22,39). Wspólnoty zakonne są szczególnym znakiem tej miłości Ojca, które przez powołanie Boga dają świadectwo prymatu Jego miłości¹⁶.

Każda osoba powołana osobiście odpowiada za rozwój swojej relacji z Jezusem. Im bardziej przyłgnie do Niego, tym pełniej będzie wyrażała Jego miłość w swojej wspólnocie oraz wobec osób, które spotka. Powołany ma w sobie odnawiać pragnienie tego, którego kocha i chce ukazywać innym. Modlitwa, w której wyraża się miłość do Jezusa, łączy z Nim w ściślejszą więź. Wierność modlitwie albo jej zaniedbywanie są znakami dynamizmu albo upadku życia zakonnego¹⁷. Modlitwa w życiu każdego człowieka jest pogłębianiem relacji z Bogiem, życia w zażyłej więzi z Tym, od którego pochodzi każdy człowiek. W modlitwie Bóg wychodzi ku człowiekowi. Objawia się mu i objawia też człowieka samemu sobie. Jest wzajemnym przyzywaniem się, w które zaangażowany jest cały człowiek¹⁸. W modlitwie człowiek oddaje cześć Bogu, szuka Jego woli i poddaje się jej¹⁹. Przez modlitwę człowiek jest zdolny do wypełniania woli Ojca i pogłębia wiarę, że Bóg chce dobra swoich dzieci. W *Konstytucjach i Statutach Wspólnoty Sióstr Uczennic Krzyża* (dalej Konstytucje CSDC) czytamy, że codzienna adoracja Najświętszego Sakramentu otwiera na dialog z Ojcem i wyraża gotowość na przyjęcie woli Bożej w życiu²⁰. „Rzecz modlitwy dokonuje się przez łaskę, życie sakramentalne i dobre uczynki”²¹. Modlitwa obejmuje człowieka ze wszystkim, co w nim jest, i promieniuje na całe jego życie. W ten sposób powoduje dojrzewanie człowieka, który otwiera się na prawdę o nim samym. W życiu Sióstr Uczennic Krzyża praktyka drogi krzyżowej i adoracji Jezusa Ukrzyżowanego uczy, jak dawać swoje życie w darze, patrząc i czerpiąc z miłości Jezusa do Ojca i do wszystkich ludzi. Jest szkołą pokory i posłuszeństwa w drodze konsekracji²².

Ważny w modlitwie jest też element wspólnotowy, kiedy to wspólnota staje przed Panem razem, „bo gdzie dwaj albo trzej tam Jezus jest pośród nich” (Mt, 18,20). Wspólna modlitwa pogłębia relacje we wspólnocie, spojrzenie na siebie nawzajem jako na braci (por. Mt 23,8), których połączyła miłość do Boga. Modlitwa wspólna jest podstawą życia wspólnego²³. Dzięki przebywaniu w obecności Jezusa razem osoby powołane mogą dostrzegać, że bracia czy siostry, z którymi żyją, to umiłowane dzieci Boga oraz że to przez Niego i dla Niego są razem we wspólnocie. To spojrzenie wiary jest szczególnie ważne w trudnych momentach napięć i nieporozumień we wspólnocie. Duch Święty jednoczy wspólnotę na modlitwie i zstępuje, gdy wspólnota nie ustaje na modlitwie. Opuszczanie wspólnej modlitwy przez członków wspólnoty jest

¹⁶ VFC, nr 1.

¹⁷ Paweł VI, *Adhortacja apostolska na temat odnowy życia zakonnego według nauki Soboru Watykańskiego II* „*Evangelica testificatio*” (dalej ET) (Rzym, 29.06.1971), nr 42.

¹⁸ *Katechizm Kościoła Katolickiego* (dalej KKK), (Poznań: Pallottinum, 1994), nr 2567.

¹⁹ Dominik Wider, „Walka modlitwy”, w: *Formacja zakonna*, red. Jerzy Wiesław Gogola, t. 4 (Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych, 1998), 105.

²⁰ Konstytucje CSDC, nr 86.

²¹ Wider, „Walka modlitwy”, 105.

²² Konstytucje CSDC, nr 88.

²³ VFC, nr 12.

zadawaniem rany całej wspólnoty i brakiem wiary w działanie Ducha Świętego jako jej twórcy, a tym samym rezygnowaniem ze wspólnoty duchowej, która jest o wiele głębsza od wspólnoty psychicznej²⁴. Niewątpliwie istotnym elementem wspólnej modlitwy jest jednomyślność oraz wierność, a przywoływanie Ducha Świętego umożliwia prowadzenie życia braterskiego²⁵. Są to podstawowe pomoce we wspólnej drodze podążania za Chrystusem. Modlitwa jest też wstawiennictwem za siebie nawzajem, za Kościół i za poszczególnych ludzi. W modlitwie wyraża się wspólnotowość członków Kościoła, którzy wspierają się wzajemnie, „jedni drugich brzemiona nosząc” (Ga 6,2). We wspólnych spotkaniach modlitewnych siostry wypraszają łaski dla Kościoła i świata, modlą się też wstawienniczo za siebie nawzajem²⁶, aby w sercu każdej siostry była prawdziwa miłość²⁷. Modlitwa jest największym darem, jaki możemy złożyć za drugiego człowieka, za braci i siostry. Jest to dar na wzór Jezusa, który umiłował nas do końca (1 J 4,10)²⁸.

Modlitwa słowem Bożym pomaga otwierać się na miłość Bożą i jej wymagania. Poprzez zasłuchanie w słowo osoby powołane mają konfrontować swoje życie w świetle słowa Bożego, które jest źródłem mocy przemieniającej życie²⁹. Słowo Boże pomaga poznawać coraz bardziej Jezusa. Osoby konsekrowane „karmiące się Słowem, stają się ludźmi nowymi, wolnymi, ewangelicznymi, autentycznymi sługami Słowa w dziele ewangelizacji”³⁰. Słuchanie słowa ma być żywym spotkaniem, które przenika życie powołanego i życie wspólnotowe. Przez karmienie się słowem człowiek ma stawać się sługą słowa³¹, który może zanosić je do innych ludzi, sam będąc nim przesiąknięty. Słowo Boże jest pokarmem dla życia, dla modlitwy, podstawą jedności wspólnoty, drogą do nawracania i pełnienia misji w Kościele³².

W Dziejach Apostolskich czytamy, że uczniowie trwali jednomyślnie „we wspólnocie, na modlitwie i łamaniu chleba” (Dz 2,42). Do tego też zachęca Sobór Watykański II, aby powołani pielęgnowali ducha modlitwy i samą modlitwę³³. Szczytem

²⁴ Pier Giordano Cabra, *Życie braterskie krótki przewodnik praktyczny* (Kraków: Wydawnictwo Alleluja, 2001), 25.

²⁵ Cabra, *Życie braterskie krótki przewodnik praktyczny*, 26.

²⁶ Konstytucje CSDC, nr 89.

²⁷ Helena Christiana Mickiewicz, *Chrystus chce być kochany w naszych siostrach i w każdym człowieku*, 1998.

²⁸ Helena Christiana Mickiewicz, *Fundament i warunki wewnętrzne naszego apostołatu*, 5.05.1992.

²⁹ Konstytucje CSDC, nr 87.

³⁰ Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego, *Instrukcja Rozpocząć na nowo od Chrystusa. Odnowione zaangażowanie życia konsekrowanego w trzecim tysiącleciu „Ripartire da Christo”* (dalej RdC) (Rzym, 19.05.2002), nr 24.

³¹ NMI, nr 39.

³² RdC, nr 24.

³³ Sobór Watykański II, „Dekret o przystosowanej do współczesności odnowie życia zakonnego «Perfectae caritatis»” (dalej PC), w: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekrety, deklaracje* (Poznań: Pallottinum, 2002), nr 6.

i źródłem modlitwy jest Eucharystia³⁴. Jest ona też szczytem i źródłem życia osobistego i wspólnotowego³⁵. Eucharystia, w której jest obecna zbawcza obecność Jezusa we wspólnocie wiernych, jest pokarmem duchowym i najcenniejszym skarbem Kościoła w całej jego historii³⁶. W Konstytucjach Sióstr czytamy, że codzienne modlitwy, prace i ofiary są przygotowaniem i zarazem przedłużeniem Mszy Świętej, która jest ośrodkiem życia duchowego i duchową ofiarą składaną przez wspólnotę³⁷. Centrum wydarzeń każdego dnia stanowi Eucharystia, która jest prośbą o zjednoczenie z Bogiem i ze sobą nawzajem³⁸. Uczy ona coraz pełniejszego wydawania swojego życia na wzór Jezusa. Eucharystia jest sakramentem komunii i prowadzi do braterskiej wspólnoty. Przez Ducha Świętego jednoczy uczniów z Chrystusem i drugim człowiekiem³⁹. Jest oparciem, które pomaga szukać jedności wtedy, gdy jej brak. „Eucharystia jest sakramentem synostwa, braterstwa i misji”⁴⁰. Przypomina każdemu człowiekowi, że pochodzi od Boga Ojca i żyje wśród braci i sióstr przez Jezusa Chrystusa.

Potrzeba troski o głębokie rozumienie Eucharystii i trzeba stawiać w centrum tajemnice Ciała i Krwi Jezusa, który jest obecny we wspólnocie wierzących. Kaplica, w której jest obecny Najświętszy Sakrament, jest szczególnym miejscem w każdym domu zakonnym, gdzie członkowie wspólnoty mogą pogłębiać duchowość Eucharystii przez przebywanie w obecności Jezusa na modlitwie. Eucharystia jest zasadniczym elementem wzrastania w jedności w życiu wspólnym. Od niej zaczyna się wzrastanie w braterstwie⁴¹. Obok Eucharystii jest Liturgia godzin – modlitwa całego Kościoła, która jest oddawaniem chwały Bogu i wstawiennictwem za Ludem Bożym⁴². „Liturgia uświęcenia czasu zakorzenia we wspólnocie Kościoła i jednoczy między sobą”⁴³. Modlitwa psalmami jest drogą uwalniania się od siebie. Psalmi pokazują modlącym się, że mają iść dalej, nie zatrzymując się na swoim „ja”, własnych myślach czy uczuciach. To pomaga człowiekowi być bliżej Boga. Psalmi pokazują działanie Boga i pomagają wspólnocie modlących się dostrzegać miłość Boga obecnego we wspólnocie i każdym z jej członków⁴⁴.

Osoby konsekrowane powinny ciągle na nowo rozpoczynać swoje życie od Chrystusa, który pierwszy wychodzi na spotkanie człowiekowi i towarzyszy mu w drodze (por. Łk 24,13–33). Ich życie jest świadectwem pierwszeństwa łaski i znakiem, że

³⁴ Sobór Watykański II, „Konstytucja dogmatyczna o Kościele «Lumen Gentium»” (dalej LG), w: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekryty, deklaracje* (Poznań: Pallottinum, 2002), nr 11.

³⁵ Konstytucje CSDC, nr 73.

³⁶ Jan Paweł II, *Encyklika o Eucharystii w życiu Kościoła „Ecclesia de Eucharistia”* (dalej EdeE) (Rzym, 17.04.2003), nr 9.

³⁷ Konstytucje CSDC, nr 72.

³⁸ Konstytucje CSDC, nr 73.

³⁹ Cabra, *Życie braterskie krótki przewodnik praktyczny*, 26.

⁴⁰ RdC, nr 26.

⁴¹ VFC, nr 14.

⁴² VC, nr 95.

⁴³ Konstytucje CSDC, nr 74.

⁴⁴ Anselm Grün, *Modlitwa chórowa a kontemplacja* (Kraków–Tyniec: Wydawnictwo Benedyktynów, 1991), 42–43.

wszystko mogą w Tym, który ich umacnia (por. Flp 4,13)⁴⁵. Szczególnym wzorem dla osób konsekrowanych jest Maryja, której wierność i zasluchanie w wolę Bożą wydały owoc obfity. Ona prowadzi do swojego Syna tych, którzy się do Niej uciekają, pomaga dostrzegać dobro i jednoczyć wspólnotę⁴⁶. Tak jak z apostołami w wieczerniku czekała na Ducha Świętego (por. Dz 1,14), tak teraz jest obecna w Kościele i wyprasza Ducha Świętego wszystkim jego członkom.

2. Konieczność postawy nawracania się i wierności

Przez grzech pierwotny człowiek potrzebuje ciągłej postawy nawrócenia ku Chrystusowi. Ludzka natura, która jest skłonna do grzechu, potrzebuje kierować swoje życie na spotkanie z przebaczącą łaską Chrystusa⁴⁷. „Grzech jest próbą bycia na własną rękę, dla siebie”⁴⁸. Grzech niszczy jedność człowieka z Bogiem i drugim człowiekiem⁴⁹. Człowiek, który chce żyć odpowiedzialnie, troszczy się o przywrócenie tej jedności. Droga do życia wspólnego jest pełna wysiłku, który musi włożyć każdy członek wspólnoty. Jest to droga, która prowadzi od starego człowieka, który zamyka się w sobie, nie chce podejmować poświęcenia, do człowieka nowego, który wychodzi z siebie i daje siebie innym. To długa droga, w którą wpisany jest wysiłek i poświęcenie, ale owocna, wiodąca do komunii⁵⁰. Komunia jest darem Ducha Świętego, ale też zaangażowaniem ze strony człowieka. Konsekrowani z pomocą Boga mają budować wspólnotę wcieloną⁵¹. W spojrzeniu wiary nawet to, co jest trudne, negatywne, może stać się okazją do rozpoczęcia na nowo od Chrystusa, bo łaska Boża jest większa od słabości człowieka⁵². Jezus przyszedł, aby wzywać do nawrócenia i głosić królestwo Boże (por. Mk 1,15). To wezwanie jest aktualne dla każdego człowieka, by w swoim życiu szedł do Ojca drogą, którą wskazał Jezus. Nawrócenie jest zwróceniem się do Ojca, zmianą swojego myślenia, uznaniem swojej słabości i wyznaniem, że potrzebuję Boga⁵³. To proces, który towarzyszy całemu życiu osoby powołanej, procesem, przez który człowiek upodabnia się do Chrystusa⁵⁴.

Podstawowym środkiem, który służy nawracaniu, jest sakrament pojednania – to sakrament miłosierdzia, który jednoczy nas z Bogiem. Grzech oddziela człowieka od

⁴⁵ RdC, nr 21.

⁴⁶ VFC, nr 18.

⁴⁷ KKK, nr 405.

⁴⁸ Zbigniew Kiernikowski, *Kościół wspólnotą odkupionych grzeszników* (Kraków: Wydawnictwo Światło-Życie, 2003), 60.

⁴⁹ KKK, nr 400–401.

⁵⁰ VFC, nr 21.

⁵¹ VFC, nr 23.

⁵² RdC, nr 11.

⁵³ Borys Jacek Soiński, *Osobowość a nawrócenie. Psychologiczno-pastoralna analiza osobowości nawróconych członków zakonów i grup religijnych* (Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw, 2010), 48.

⁵⁴ Wiesław Pietrzak, „Sakrament pokuty w życiu zakonnym”, w: *Formacja zakonna*, red. Jerzy Wiesław Gogola, t. 4 (Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych, 1996), 166.

Boga. Przez sakrament pokuty każdy może na nowo złączyć się z Bogiem. W życiu osób powołanych ten sakrament jest miejscem szczególnego pogłębiania więzi z Bogiem i wzrostu w życiu z drugim człowiekiem. „Sakrament ten umacnia więź z Chrystusem Zbawicielem i ze wspólnotą”⁵⁵. Sakrament pokuty dla osób konsekrowanych jest nie tylko odpuszczeniem grzechów, ale pomocą w ciągłym nawracaniu. Są nimi też łaska sakramentalna, rada oraz kierownictwo spowiednika⁵⁶. Nastawienie na pomaganie innym czasem przyczynia się do ukrywania swoich słabości i niemocy. Tymczasem drogą do prawdziwego braterstwa jest przyznawanie się do własnych niemocy. Tak jak wyznając swój grzech w spowiedzi, przyjmujemy miłosierdzie Boga, tak przeżywając swoje słabości we wspólnotcie, doświadczamy przyjęcia ze strony współsióstr⁵⁷. Wspólnota może być pomocą w przeżywaniu trudności. Można zwracać się do wspólnoty z naszymi słabościami, aby wstawiała się za nami do Boga⁵⁸. Modlitwa jest darem składanym sobie wzajemnie we wspólnotcie. Spowiedź odbywana z żalem za popełnione zło przywraca człowieka Ojcu, prowadzi w Jego ramiona, bo jest On tym, który zawsze przebacza, jeśli człowiek o to prosi⁵⁹. Codzienny rachunek sumienia jest ważną pomocą w życiu duchowym, a nie tylko w przygotowaniu do spowiedzi⁶⁰. Jest on spojrzeniem człowieka na dany dzień z prośbą o przebaczenie i z dziękczynieniem za dobro otrzymane. Do takiego patrzenia na rachunek sumienia szczególnie zachęca św. Ignacy Loyola⁶¹. Rachunek sumienia może być pomocą w dostrzeganiu działania Boga w życiu człowieka, pomocą w poznaniu siebie w prawdzie Boga oraz pomaga on wzrastać w pokorze i zapobiegać złu⁶².

„Asceza pomaga opanować i korygować skłonności ludzkiej natury zranionej przez grzech, jest ona niezbędna osobie konsekrowanej, aby mogła dochować wierności i iść za Jezusem drogą krzyża”⁶³. W drodze nawracania asceza jest nieodłącznym elementem pomocnym osobie konsekrowanej we wzrastaniu w miłości do Boga. Asceza zakłada rezygnację z tego, co może być przeszkodą dla człowieka w podążaniu za Bogiem. „W świecie wolności seksualnej, konsumpcjonizmu i wszelkiego rodzaju nadużyć władzy potrzebni są świadkowie tajemnicy paschalnej Chrystusa, której pierwszym, nieuniknionym elementem jest krzyż. Dlatego integralny program formacji musi obejmować codzienną, osobistą ascezę prowadzącą do ćwiczenia się w cnotach”⁶⁴. Asceza pomaga w pokonywaniu zniechęcenia, znużenia codziennymi obowiązkami czy ryt-

⁵⁵ Konstytucje CSDC, nr 78.

⁵⁶ Wiesław Pietrzak, „Sakrament pokuty w życiu zakonnym”, 169.

⁵⁷ Amedeo Cencini, *Wspólnota zakonna wspólnotą świętych i grzeszników* (Kraków: Wydawnictwo Salwator, 2004), 193–194.

⁵⁸ Helena Christiana Mickiewicz, *Podstawy naszej ascezy*, 17.02.2005.

⁵⁹ Helena Christiana Mickiewicz, *Stworzeni jesteście z miłości do życia w wiecznym szczęściu*, 1989.

⁶⁰ Konstytucje CSDC, nr 82.

⁶¹ Ignacy Loyola, *Ćwiczenia duchowe* (Kraków: Wydawnictwo WAM, 2008), nr 4.

⁶² Konstytucje CSDC, nr 82.

⁶³ VC, nr 38.

⁶⁴ Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń życia Apostolskiego, *Wskazania dotyczące formacji w instytutach zakonnych „Potissimum institutioni”* (dalej PI) (Rzym, 2.02.1990), nr 36.

mem dnia. Ma ona pomagać odnosić swoje życie do Jezusa. Osoba powołana rezygnuje z niektórych rzeczy, ale otrzymuje nieskończenie więcej (por. Mk 10,17–30). Motywacją ascezy jest miłość do Jezusa Chrystusa⁶⁵, który sam oddał Siebie i przyszedł na świat, aby człowiek miał życie w Nim (por. J 10,10). „Umartwienie bardzo przyczynia się do postępu duchowego. Dzięki łasce Bożej czynimy wysiłki, aby nie trzymać się uporczywie swojego zdania, lecz wyzbywamy się miłości własnej i poskramiamy namiętności, abyśmy mogły wzrastać w doskonałości i tym skuteczniej przyczyniać się do zbawienia bliźnich”⁶⁶. Asceza nie jest celem samym w sobie. Jest środkiem, który przez podejmowane umartwienia i wyrzeczenia ma przyczyniać się do wzrostu człowieka. Asceza i umartwienie są obecne w codzienności osoby konsekrowanej. Przejawia się w dążeniu do przemiany do wzrostu w życiu radami i podejmowaniu wymagań życia wspólnego. Mając na uwadze to, do czego przyczynia się asceza i jaki jest jej cel, wypełniane obowiązki osoby konsekrowanej oraz codzienna praca mają być miejscem, gdzie wyrzeczenia przyczyniają się do składania swojego życia Bogu i w ofierze za drugiego człowieka⁶⁷. Formą ascezy jest milczenie, które ukierunkowuje na słuchanie Boga. Jest ono wiernością modlitwie liturgicznej i osobistej, adoracji i dniom skupienia⁶⁸. W Konstytucjach Sióstr czytamy, że szczególnie pielęgnują one milczenie miłości, które ma pogłębiać wrażliwość na obecność Boga, dlatego strzegą skupienia w swoim sercu i wspólnotie domowej⁶⁹. Szczególną praktyką we wspólnotie siostrzanej jest też zachowywanie milczenia w czwartek wtedy, kiedy jest to możliwe. Jest ono podejmowane w duchu wynagrodzenia Bogu za brak miłości, zwłaszcza w mowie⁷⁰. W życiu wewnętrznym chwile milczenia i samotności, które mogą być trudem, są podejmowane jako wymagania Bożej miłości i są szczególnymi momentami poszukiwania Boga, który chce mówić do serca. Milczenie jest też potrzebą człowieka, który chce słuchać Boga⁷¹. Tak podejmowane milczenie nie może mieć na celu ucieczki od wspólnoty i izolacji, ale może przyczyniać się do Jej większej jedności.

W kształtowaniu postawy nawracania się pomaga formacja, która jest pracą nad sobą, w wymiarze ludzkim i duchowym, we współpracy z Duchem Świętym, który jest źródłem prawdy, pokazuje grzech, sprawiedliwość i sąd (por. J 16,8–13). Duch Święty działa w sercach ludzi. Potrzeba wsłuchiwania się w Niego, pokory i umiejętności rozpoznawania Go w codzienności, w historii i działaniu człowieka⁷². Żeby się tego nauczyć, potrzebny jest wysiłek człowieka, by rozpoznawać Ducha w codzienności. „Chcemy być wciąż gotowe do uczenia się, podejmowania drogi nawrócenia i wzrastania w wierze, w różnych okolicznościach i fazach życia, aż do jego końca, do spotka-

⁶⁵ PI, nr 36.

⁶⁶ Konstytucje CSDC, nr 83.

⁶⁷ Konstytucje CSDC, nr 84.

⁶⁸ VC, nr 38.

⁶⁹ Konstytucje CSDC, nr 91, 61.

⁷⁰ Konstytucje CSDC, nr 61, 1.

⁷¹ ET, nr 46

⁷² PI, nr 19.

nia z Bogiem w godzinę śmierci”⁷³. Formacja jest potrzebna na każdym etapie życia. Prowadzi do większej wolności i dojrzałości. Są różne etapy formacji. Jej początkowy etap, kiedy rozpoczyna się życie zakonne, jest przyswajaniem sobie tożsamości zakonnej i pogłębianie jej⁷⁴. Jednak tożsamość ma pogłębiać się wraz ze wzrostem powołania, w każdym momencie życia. Człowiek, który współpracuje z łaską Bożą, wzrasta w miłości i pełni chrześcijaństwa. Ważna jest formacja stała, w codzienności, wprowadzana w życie dzięki codziennym cierpliwym i wytrwałym wysiłkom⁷⁵. Pełna formacja osoby ludzkiej obejmuje dziedzinę fizyczną, moralną, intelektualną i duchową⁷⁶. W Konstytucjach Sióstr czytamy, że formacja jest uczestnictwem w zbawczym dziele Ojca, świadomym otwarciem i współpracą z Duchem Świętym, by mógł upodabniać siostry we wszystkim do Jezusa Chrystusa i do Jego całkowitej ofiary z siebie⁷⁷. Można powiedzieć, że celem formacji jest pełne oddawanie swojego życia w wolności oraz darowanie siebie. W przypadku sióstr ten dar ma obejmować ofiarę z siebie za zagubionych braci, by wszyscy mogli spotkać się w niebie.

Upomnienie braterskie jest pomocą na drodze nawracania się. Ma ono być wyrazem troski o siostrę, która żyje obok mnie. S. Christiana pisze, że „w każdej uwadze musi być miłość i szacunek wobec danej osoby”⁷⁸. W życiu wspólnym ważną postawą jest troska, by się wzajemnie nie osądzać. Łatwo przychodzi powiedzieć coś powierzchownego o drugim człowieku, ale nie znając jego serca i tego, co przeżywa, czego doświadczył, można go zranić. W swoich listach siostra podkreśla, żeby raczej modlić się o zrozumienie drugiego, jego możliwości, uwarunkowania, a wtedy pomiędzy siostrami będzie wzrastać miłosierna miłość⁷⁹. Upomnienie braterskie jest wyrazem miłości i troski o człowieka, z którym żyje się obok. Jest wyjściem naprzeciw siostrze. „Kto pozwala się upominać i upomina, jest niesionym przez drugiego i pozwala się nieść”⁸⁰. Kiedy wspólnota żyje w szacunku wobec siebie, reakcją na wykroczenia członków wspólnoty nie jest osąd albo obojętność lub brak jakichkolwiek reakcji, lecz miłosierdzie, które wyraża się w braterskim upomnieniu, dyskretnym działaniu, a kiedy trzeba i w modlitwie⁸¹. W Konstytucjach Sióstr czytamy nawet o obowiązku ewangelicznego upomnienia, ale kierowanego miłością i miłosierdziem⁸². Jest to ważne, żeby nie przynębić kogoś, kto doświadcza swojej słabości, ale stanąć obok ze zrozumieniem, które pomoże podnieść się ze słabości.

⁷³ Konstytucje CSDC, nr 116.

⁷⁴ PI, nr 6.

⁷⁵ VFC, nr 43.

⁷⁶ PI, nr 43.

⁷⁷ Konstytucje CSDC, nr 115, za: VC, nr 65.

⁷⁸ Helena Christiana Mickiewicz, *Chcemy żyć naszym charyzmatem i wypełniać naszą misję*, 5.06.2010.

⁷⁹ Mickiewicz, *Chcemy żyć naszym charyzmatem i wypełniać naszą misję*, 5.06.2010.

⁸⁰ Amedeo Cencini, *Integracja wspólnoty zakonnej a wybór dobra i zła* (Kraków: Wydawnictwo Salwator, 2004), 198.

⁸¹ Derdziuk, „Teologia wspólnoty”, 49.

⁸² Konstytucje CSDC, nr 55, 1.

3. Zaangażowanie się w życie Kościoła

Kościół ustanowiony jako narzędzie zbawienia⁸³ ma prowadzić Lud Boży do pełni odkupienia, które jest w królestwie Bożym. Każde działanie Kościoła ma przybliżyć do pełni, do której jest powołany każdy człowiek. Chrystus, dokonując odkupienia człowieka, przywraca mu jedność z Bogiem i drugim człowiekiem. Jest to wymiar wertykalny i horyzontalny⁸⁴, który dotyczy całego człowieka z jego ciałem, duszą i psychiką. Przywracanie jedności dokonuje się przez działanie Kościoła, w którym głową jest Chrystus (por. Kol 1,18) obecny i działający przez swojego Ducha. Duch Święty mieszka w Kościele i w sercach wiernych jak w świątyni, pokazuje godność dzieci Bożych, udziela swoich darów, jednoczy i prowadzi do prawdy⁸⁵. Chrystus, jedyny pośrednik, ustanowił swój święty Kościół, wspólnotę wiary, nadziei i miłości, jako widzialny organizm. Nieustannie go też podtrzymuje. To przez niego prawdę i łaskę rozlewa na wszystkich⁸⁶. Człowiek ochrzczony jako członek Kościoła powołany jest do życia wiecznego. Jednocześnie przez grzech ciągle zmaga się, czasem odrzucając Boga, nie wierząc w Jego Miłość. Dlatego zadaniem Kościoła jest głoszenie Ewangelii jego członkom, by poznawali pełnię prawdy, i docieranie do tych, którym wiara jest obojętna albo którzy nie poznali Jezusa Chrystusa. Kościół chce pokazać im pełnię szczęścia w królestwie niebieskim, do którego dąży Lud Boży. Działanie Kościoła jest działaniem Chrystusa, który chce doprowadzić każdego człowieka do zbawienia. Cały Kościół jest wezwany do świętości. Każdy w swoim powołaniu ma dążyć do doskonałej miłości, dzięki czemu staje się świadectwem dla innych⁸⁷. Przez świadectwo członkowie Kościoła są dla siebie nawzajem wsparciem w odkrywaniu planów Bożych i pokazywaniu, że możliwe jest życie z Bogiem w świecie, który pokazuje Boga jako zagrożenie dla człowieka. Pokazywanie duchowości komunii jest szczególnym zadaniem w świecie podzielonym. Jest zadaniem Kościoła i chrześcijanina, który ma pokazywać, że jedność jest możliwa i można odnaleźć ją w Bogu. Duchowość komunii to wpatrywanie się w Trójcę Świętą, która jest źródłem jedności, to zdolność odczuwania więzi z bratem w wierze, dostrzegania dobra w człowieku i wzajemne podtrzymywanie się w dźwiganiu słabości⁸⁸. Jest to wysiłek, który przynosi owoce w życiu na ziemi, przez który człowiek wychodzi ze swojego ciasnego myślenia i egoizmu, żeby być dla innych oraz jest to wysiłek, który prowadzi do życia wiecznego. Wszyscy, którzy należą do Chrystusa, mają Jego Ducha, zespalają się w jeden Kościół i ze sobą wzajemnie w Chrystusie (por. Ef 4,16)⁸⁹.

Rady ewangeliczne w szczególny sposób łączą z Kościołem i jego misterium tych, którzy je zachowują, dlatego ich życie powinno być poświęcone także dobru całego

⁸³ LG, nr 1; KKK, nr 780.

⁸⁴ Roman E. Rogowski, *ABC teologii dogmatycznej* (Wrocław: Oficyna Wydawnicza Signum, 1999), 200.

⁸⁵ LG, nr 4.

⁸⁶ LG, nr 8.

⁸⁷ LG, nr 39.

⁸⁸ NMI, nr 44.

⁸⁹ LG, nr 49.

Kościół⁹⁰. Konsekrowani, przez pogłębianie w sobie świadomości, że zostali powołani i wybrani przez Boga i Jemu mają ofiarować wszystko, stają się prawdziwym znakiem Chrystusa w świecie⁹¹. Pierwsza misja osób poświęconych Bogu skierowana jest do osób we wspólnocie. Przez otwieranie swojego serca na działanie Ducha Świętego⁹², pogłębianie relacji z Jezusem w różnych momentach życia nadają sens oddawaniu swojego życia. Zawsze jest to relacja pełna miłości, która pomaga przetrwać trudne chwile. Wiara i zaufanie, że Bóg jest obecny, pogłębia się w człowieku przez zażyłość, przez czas spędzony na modlitwie, słuchaniu Słowa, przez sakramenty. W *Vita consecrata* czytamy, że świadectwo osób konsekrowanych „pomaga całemu Kościołowi zachować świadomość, że na pierwszym miejscu powinien zawsze stawiać bezinteresowną służbę Bogu, która jest możliwa dzięki łasce Chrystusa udzielonej przez dar Ducha Świętego”⁹³. Jan Paweł II zaznacza, że życie konsekrowane jest darem Boga dla całego Kościoła⁹⁴, czyli jest czymś, przez co Kościół staje się bogatszy. Różnorodność powołań i misja, jaką podejmują dla Kościoła powołani, są dowodami na obecność Ducha Świętego, który działa przez obfitość darów.

Głoszenie Dobrej Nowiny jest szczególnie zadaniem kapłanów. Jednak każdy członek Kościoła, w sobie właściwy sposób, ma udział w misji prorockiej, kapłańskiej i królewskiej⁹⁵. Przez równą godność wszystkich ochrzczonych świeccy razem z kapłanami oraz zakonnikami są odpowiedzialni za misję Kościoła. Każdy na swój sposób⁹⁶. To zadanie, które jest przywilejem, ale i obowiązkiem. Działanie apostołskie jest elementem, który nadaje sens powołaniu. Zadania podejmowane przez powołanych są wyrazem ich miłości do Chrystusa, dla którego opuścili wszystko (por. Mk 10,28–31). Poczucie misji członków wspólnoty prowokuje do przekraczania siebie, do wypełniania zadań, odpowiedzialności, przez co osoba powołana nie zatrząskuje się w ciasnych granicach. Poczucie misji daje siłę do realizowania siebie we właściwym kierunku⁹⁷. Misja prowadzi do poszukiwania oblicza Jezusa w obliczach tych, do których jest się posłanym, by dzielić z nimi doświadczenie Chrystusa⁹⁸. Umiejętność dostrzegania oblicza Chrystusa w drugim człowieku, tak by on sam mógł dostrzec działanie i dobroć Boga, można powiedzieć, że jest płodnością i rodzeniem do życia wiecznego. Jest to umiejętność siania ziarna (por. Mk 4,26–32), które nie wiemy, kiedy i jak wykiełkuje.

⁹⁰ LG, nr 44.

⁹¹ VC, nr 25.

⁹² VC, nr 25.

⁹³ VC, nr 25.

⁹⁴ Jan Paweł II, *Adhortacja apostołska o konsekracji zakonnej w świetle tajemnicy Odkupienia „Redemptionis donum”* (dalej RD) (Rzym, 25.03.1984), nr 14.

⁹⁵ *Kodeks Prawa Kanonicznego* (dalej KPK) (Rzym, 1983), 618.

⁹⁶ Jan Paweł II, *Adhortacja apostołska o powołaniu i misji świeckich w Kościele i świecie „Christifideles laici”* (dalej ChL) (Rzym 30.12.1988), nr 15.

⁹⁷ Amedeo Cencini, *Życie konsekrowane – itinerarium formacyjne w drodze do Emaus* (Warszawa: Wydawnictwo Księży Marianów, 1996), 278.

⁹⁸ RdC, nr 22.

Podejmowanie działań apostołskich jest wyrazem miłości do Kościoła⁹⁹ i troski o poznanie tajemnicy Kościoła w świecie. Równość wszystkich członków Kościoła rozwija komunie i braterstwo pomiędzy ludźmi, a zarazem jest mocą i tajemnicą misyjnego i apostołskiego działania świeckich¹⁰⁰, nie tylko kapłanów i osób zakonnych. Ukazywanie tego zadania osób świeckich jest charyzmatem Sióstr Uczennic Krzyża. Formowanie świeckich, by oni w swoich środowiskach i rodzinach byli świadkami i apostołami¹⁰¹, żyjąc w świecie i sprawami świata¹⁰². Podkreśla to rolę odpowiedzialności za Kościół wszystkich katolików, nie tylko kapłanów i powołanych.

W Konstytucjach Sióstr czytamy: „Kochamy całym sercem święty Kościół, rozważamy tajemnicę komunii, zapoznajemy się z jego nauczaniem i bierzemy czynny udział w jego życiu i działalności, szczególnie tej, która jest zgodna z charyzmatem udzielonym nam przez Ducha Świętego”¹⁰³. W akcie składania profesji siostry wypowiadają słowa: „Przyjmij moje życie i mocą Twojej Miłości uczyn je ofiarnym wołaniem o odrodzenie miłości w Kościele i w świecie”¹⁰⁴. Najpierw jest decyzja każdej siostry, że ofiarowuje swoje życie Ojcu, i z niej dopiero może wypłynąć każda działalność apostołska¹⁰⁵. Pamięć o oddawaniu swojego życia może uchronić przed szukaniem własnej chwały i sukcesów. W początkach wspólnoty w kaplicach był globus, który miał przypominać siostrom, że oddają swoje życie i powołanie za cały świat, ale jak pisze s. Christiana, najpierw siostry mają nauczyć się dostrzegać swoją współsiostrę¹⁰⁶. Jest to ważna uwaga, w której można dopatrzeć się związku życia wspólnego oraz połączenia go z wykonywaną misją. W Ewangelii czytamy, że Jezus posyłał po dwóch (por. Łk 10,1). Wymaga to uczenia się siebie nawzajem i jedności, która pomaga dzielić się z innym swoim spotkaniem z Chrystusem. W innym miejscu czytamy, że działalność apostołska jest skuteczniejsza i płodniejsza, kiedy swoje życie siostry łączą z ofiarą Jezusa, oddają się Maryi, Matce Kościoła i stanowią jedno we wspólnocie¹⁰⁷. Troska o wspólnotowość i jedność codziennego życia, choć na pozór nie ma nic wspólnego z apostołatem, jest z nim bardzo połączona. Zmaganie o jedność w codzienności jest jakimś zostawianiem siebie, rozumieniem siebie nawzajem, szukaniem Boga w sobie, co pomaga i owocuje świadectwem dla tych, do których mówi się o Chrystusie. Życie wspólnotowe rozwija się przez posługę apostołską¹⁰⁸. Jest ona elementem, który zespała wspólnotę, a jednocześnie czyni płodną życie jej i poszczególnych członków. Macierzyństwo duchowe, które rodzi się przez życie apostołskie, nie istnieje bez pokornej

⁹⁹ RD, nr 15.

¹⁰⁰ ChL, nr 17.

¹⁰¹ Konstytucje CSDC, nr 3, 20.

¹⁰² ChL, nr 15.

¹⁰³ Konstytucje CSDC, nr 16.

¹⁰⁴ Konstytucje CSDC, nr 148.

¹⁰⁵ Helena Christiana Mickiewicz, *Duch wiary w ślubie posłuszeństwa*, 25.02.1999.

¹⁰⁶ Helena Christiana Mickiewicz, *Kilka ważnych refleksji*, 29.08.1989.

¹⁰⁷ Konstytucje CSDC, nr 96.

¹⁰⁸ Konstytucje CSDC, nr 52.

i ofiarnej służby¹⁰⁹ i wydawania swojego życia – tak jak matka poświęca się dla swojego dziecka, odkładając na drugi plan swoje potrzeby. Macierzyństwo rodzi się, kiedy inny człowiek przez wiarę osoby powołanej zaczyna wierzyć, przez jej dyspozycyjność staje się dyspozycyjny wobec Boga, poprzez jego człowieczeństwo spotyka Chrystusa. To jest płodność dla Kościoła¹¹⁰. Miłować Kościół, to kochać każdego człowieka, bo Jezus za każdego oddał życie. W oczach Boga każdy człowiek jest bezcenną wartością, siostra zaznacza, żeby zwracać uwagę, jak siostry traktują spotykanych ludzi, jak odpowiadają na ich prośby¹¹¹. W każdym spotkaniu wyraża się miłość Kościoła. Wzrost braterstwa zacieśnia się między członkami wspólnoty, kiedy łączą się oni mocno z życiem i dziełami wspólnoty¹¹². Kiedy realizują charyzmat, są złączeni celem, dla którego się spotkali, oraz poszerzają królestwo Boże.

Świadomość swoich słabości i grzechów w Kościele i w konkretnym człowieku wzrasta w miarę zbliżania się do Boga. Jest to też potwierdzeniem prawdziwości relacji z Bogiem¹¹³. Im bliżej światła znajduje się człowiek, tym więcej widzi. Ta świadomość swojej małości w stawaniu przed Bogiem i drugim człowiekiem, a czasem w przegranej, jest świadectwem wspólnoty jako Ciała Chrystusa. Jest wspólnotą, która znajduje się w procesie przemiany, a przez to jest autentyczna¹¹⁴. S. Christiana podkreśla ważność jedności, wzajemnych relacji we wspólnocie, ich apostołskiego znaczenia. Nie można organizować grup rekolekcyjnych, a kłócić się między sobą¹¹⁵. Przekraczanie swoich ograniczeń poszerza serce na większą miłość i zrozumienie. „Podejmowanie apostołstwa wspólnotowego pomaga dojrzewać i czynić postępy na drodze do świętości (kan. 675, § 1)”¹¹⁶. Duch ofiary za Kościół ma być obecny w codzienności życia sióstr. W listach s. Christiana mocno zaznacza, że jeżeli siostry marnują okazję do ofiary, nie mogą nazywać siebie Uczennicami Krzyża¹¹⁷. „Wspólnota powstała po to, aby służyć Kościołowi Świętemu przede wszystkim przez łączenie swojej ofiary z ofiarą Jezusa za wieczne życie zagubionych braci”¹¹⁸. To misja sióstr, której owoce są niewymierne, nie można ich zobaczyć i być może siostry nigdy nie dowiedzą się, kiedy swoją ofiarą pomogły komuś w drodze do nieba. Siostry, realizując swoją misję, formują świeckich apostołów, którzy będą w swojej codzienności nieść pomoc braciom zagubionym

¹⁰⁹ Helena Christiana Mickiewicz, *Z pokorą stań przed Panem swym...*, 22.05.2006.

¹¹⁰ Jerzy Wiesław Gogola, *Rady ewangeliczne. Teologia, praktyka, formacja* (Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych, 1999), 57–58.

¹¹¹ Mickiewicz, *Chcemy żyć naszym charyzmatem i wypełniać naszą misję*, 22.11.2009.

¹¹² PC, nr 15.

¹¹³ Zbigniew Kiernikowski, *Kościół wspólnotą odkupionych grzeszników* (Kraków: Wydawnictwo Światło-Życie, 2003), 99.

¹¹⁴ Kiernikowski, *Kościół wspólnotą odkupionych grzeszników*, 100.

¹¹⁵ Helena Christiana Mickiewicz, *Refleksja oparta o postać br. Alberta Chmielowskiego*, 12.12.1989.

¹¹⁶ Konstytucje CSDC, nr 97.

¹¹⁷ Helena Christiana Mickiewicz, *Przygotowanie do przeżycia jubileuszu 25-lecia zawiązania się naszej Wspólnoty*, 22.06.2007.

¹¹⁸ Mickiewicz, *Chcemy żyć naszym charyzmatem i wypełniać naszą misję*, 22.11.2009.

w drodze do domu Ojca¹¹⁹, wiedząc, że życie na ziemi się nie kończy. Jako rodzinie w Chrystusie, członkom Kościoła ma zależeć na spotkaniu w niebie wszystkich ludzi.

S. Christiana wiele razy pisze, że siostry od Maryi Matki Kościoła mają uczyć się odpowiedzialności za Kościół, przy sercu Maryi uczyć się kochać Kościół. Od Maryi uczyć się pokornej służby, by nie zmarnować żadnej chwili¹²⁰. Maryja dała maksimum swojej miłości i trudu, by sprostać powołaniu, jest dla sióstr wzorem realizowania Bożego wezwania¹²¹. Każda Uczennica Krzyża jest dzieckiem Kościoła i stale uczy się kochać Kościół Święty. Nie może go nie kochać, bo w nim dokonują się zbawcze dzieła. „Mamy święty obowiązek, z którego rozliczy nas nasz Oblubieniec, troszczyć się o rozwój, wzrost i świętość Kościoła Świętego”¹²². Każda Uczennica Krzyża ma ze wszystkich sił pomagać Kościołowi w pełnieniu jego posłannictwa¹²³. Oddając swoje życie w akcie profesji, siostra nie należy już do siebie, przez co najpierw stara się pełnić wolę Bożą i na różne sposoby głosić miłość Boga, sama pogłębiając w sobie relacje miłości z Oblubieńcem¹²⁴. W Konstytucjach Sióstr czytamy, że siostry swój trud włożony w apostołat oddają za oddalonych braci¹²⁵, co jest formą wspólnotowości w Kościele, ludzi połączonych przez chrzest w rodzinę i troską Kościoła o docieranie z Dobrą Nowiną do każdego człowieka.

S. Christiana pisze, że gdyby sprawy Kościoła przestały interesować siostry, to na darmo są Uczennicami Krzyża. Miłość do Kościoła i odpowiedzialność za jego sprawy mają się utożsamiać z życiem każdej z nich¹²⁶. Dzięki swojemu zaangażowaniu w pełnienie misji zgodnej z charyzmatem Uczennic Krzyża siostry oddają się sprawom Kościoła, któremu zależy na doprowadzeniu wszystkich ludzi do zbawienia.

Zakończenie

„Misja Instytutu ma charakter wspólnotowy, dlatego wszystkie wspólnoty domowe i wszystkie siostry – niezależnie od wykonywanych prac, stanu zdrowia i wieku – są na równi odpowiedzialne za jej realizację”¹²⁷. Ten punkt z Konstytucji Sióstr może być niejako podsumowaniem i podkreśleniem, że realizacja misji jest wyrazem wspólnotowym. Przyczynia się do niej każda siostra przez świadome oddawanie swojej codzienności, tego, co robi i co przeżywa, za swoich braci, którzy są daleko od Boga.

¹¹⁹ Konstytucje CSDC, nr 101.

¹²⁰ Mickiewicz, *Kilka ważnych refleksji*, 29.08.1989.

¹²¹ Helena Christiana Mickiewicz, *Nasze życie i apostołstwo w duchu maryjnej odpowiedzialności za Kościół*, 10.09.2001.

¹²² Helena Christiana Mickiewicz, *Nasza więź z Kościołem*, 7.02.2002.

¹²³ Konstytucje CSDC, nr 96.

¹²⁴ Konstytucje CSDC, nr 98.

¹²⁵ Konstytucje CSDC, nr 99.

¹²⁶ Mickiewicz, *Nasza więź z Kościołem*, 7.07.2002.

¹²⁷ Konstytucje CSDC, nr 107.

Bibliografia

- Benedykt XVI. *Encyklika o miłości chrześcijańskiej „Deus caritas est”*. Rzym, 25.12.2005.
- Cabra, Pier Giordano. *Życie braterskie krótki przewodnik praktyczny*. Kraków: Wydawnictwo Alleluja 2001.
- Cencini, Amedeo. *Integracja wspólnoty zakonnej a wybór dobra i zła*. Kraków: Wydawnictwo Salwator, 2004.
- Cencini, Amedeo. *Wspólnota zakonna wspólnotą świętych i grzeszników*. Kraków: Wydawnictwo Salwator, 2004.
- Cencini, Amedeo. *Życie konsekrowane – itinerarium formacyjne w drodze do Emaus*. Warszawa: Wydawnictwo Księża Marianów, 1996.
- Derdziuk, Andrzej. „Teologia wspólnoty”. W: *Communio consecrata*, red. K. Wójtowicz, 38. Kraków, 2002.
- Gogola, Jerzy Wiesław. *Rady ewangeliczne. Teologia, praktyka, formacja*. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych, 1999.
- Grün, Anselm. *Modlitwa chórowa a kontemplacja*. Kraków–Tyniec: Wydawnictwo Benedyktynów, 1991.
- Jan Paweł II. *Adhortacja apostolska O życiu konsekrowanym i jego misji w Kościele i w świecie „Vita consecrata”*. Rzym, 25.05.1996.
- Jan Paweł II. *List apostolski „Novo millennio ineunte”*. Rzym, 6.01.2001.
- Jan Paweł II. *Adhortacja apostolska o konsekracji zakonnej w świetle tajemnicy Odkupienia „Redemptionis donum”*. Rzym, 25.03.1984.
- Jan Paweł II. *Adhortacja apostolska o powołaniu i misji świeckich w Kościele i świecie „Christifideles laici”*. Rzym, 30.12.1988.
- Jan Paweł II. *Encyklika o Eucharystii w życiu Kościoła „Ecclesia de Eucharistia”*. Rzym, 17.04.2003.
- Katechizm Kościoła Katolickiego*. Poznań: Pallottinum, 1994.
- Kiernikowski, Zbigniew. *Kościół wspólnotą odkupionych grzeszników*. Kraków: Wydawnictwo Światło-Życie, 2003.
- Kodeks Prawa Kanonicznego*. Rzym, 1983.
- Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego. *Instrukcja Rozpocząć na nowo od Chrystusa. Odnowione zaangażowanie życia konsekrowanego w trzecim tysiącleciu „Ripartire da Christo”*. Rzym, 19.05.2002.
- Kongregacja Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń życia Apostolskiego. *Wskazania dotyczące formacji w instytutach zakonnych „Potissimum institutioni”*. Rzym, 2.02.1990.
- Kongregacja Instytutów Życia Zakonnego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego. *Instrukcja Życie braterskie we wspólnocie „Congregavit nos in unum Christi Amor”*. Rzym, 1994.
- Konstytucje i Statuty Wspólnoty Sióstr Uczennic Krzyża*. Szczecin, 2016.
- Loyola, Ignacy. *Ćwiczenia duchowne*. Kraków: Wydawnictwo WAM, 2008.
- Manenti, Alessandro. *Życ razem*. Kraków: Wydawnictwo M, 1997.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Chcemy żyć naszym charyzmatem i wypełniać naszą misję*. 5.06.2010.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Chrystus chce być kochany w naszych siostrach i w każdym człowieku*. 1998.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Duch wiary w ślubie posłuszeństwa*. 25.02.1999.

- Mickiewicz, Helena Christiana. *Fundament i warunki wewnętrzne naszego apostołatu*. 5.05.1992.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Kilka ważnych refleksji*. 29.08.1989.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Nasza więź z Kościołem*. 7.02.2002.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Nasze życie i apostołstwo w duchu maryjnej odpowiedzialności za Kościół*. 10.09.2001.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Podstawy naszej ascezy*. 17.02.2005.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Przygotowanie do przeżycia jubileuszu 25-lecia zawięzania się naszej Wspólnoty*. 22.06.2007.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Refleksja oparta o postać br. Alberta Chmielowskiego*. 12.12.1989.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Stworzeni jesteśmy z miłości do życia w wiecznym szczęściu*. 1989.
- Mickiewicz, Helena Christiana. *Z pokorą stań przed Panem swym....* 22.05.2006.
- Paweł VI. *Adhortacja apostołska na temat odnowy życia zakonnego według nauki Soboru Watykańskiego II „Evangelica testificatio”*. Rzym, 29.06.1971.
- Pietrzak, Wiesław. „Sakrament pokuty w życiu zakonnym”. W: *Formacja zakonna*, red. Jerzy Wiesław Gogola. T. 4. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych, 1996.
- Rogowski, Roman E. *ABC teologii dogmatycznej*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Signum, 1999.
- Sobór Watykański II. „Dekret o przystosowanej do współczesności odnowie życia zakonnego «Perfectae caritatis»”. W: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekrety, deklaracje*. Poznań: Pallottinum, 2002.
- Sobór Watykański II. „Konstytucja dogmatyczna o Kościele «Lumen Gentium»”. W: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekrety, deklaracje*. Poznań: Pallottinum, 2002.
- Sobór Watykański II. „Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym «Dei verbum»”. W: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekrety, deklaracje*. Poznań: Pallottinum, 2002.
- Sobór Watykański II. „Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym «Gaudium et spes»”. W: Sobór Watykański II, *Konstytucje, dekrety, deklaracje*. Poznań: Pallottinum, 2002.
- Soiński, Borys Jacek. *Osobowość a nawrócenie. Psychologiczno-pastoralna analiza osobowości nawróconych członków zakonów i grup religijnych*. Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw, 2010.
- Wider, Dominik. „Walka modlitwy”. W: *Formacja zakonna*, red. Jerzy Wiesław Gogola. T. 4. Kraków: Wydawnictwo Karmelitów Bosych, 1998.

Streszczenie

W artykule opisano, na przykładzie Wspólnoty Sióstr Uczennic Krzyża, w jaki sposób życie we wspólnocie może stać się drogą do rozwoju duchowego. Człowiek, przekraczając siebie, wychodząc poza własne sprawy, już się rozwija. We wspólnocie przechodzi od „ja” do „my”. Staje się odpowiedzialny za kształt swojej wspólnoty, jego rozwój duchowy (lub jego brak) wpływa na kształt całej wspólnoty. Warunkami rozwoju duchowego są spotkania z Chrystusem, zwłaszcza w Eucharystii i podczas adoracji, wierność Ewangelii i ciągle nawracanie się oraz troska o Kościół i zaangażowanie w jego życie. Siostry mają pomagać Kościołowi w wypełnianiu jego posłannictwa poprzez apostołat wśród świeckich. Najpierw jednak, zanim wyjdą do ludzi spoza wspólnoty, muszą nauczyć się dostrzegać swoje współsiostry, przyjmować je wraz ze wszystkimi słabościami, otoczyć je modlitwą, miłością i zrozumieniem.

Słowa kluczowe: wspólnota, Wspólnota Sióstr Uczennic Krzyża, rozwój duchowy

Abstract

LIVING TOGETHER AS A WAY TO SPIRITUAL DEVELOPMENT IN THE COMMUNIO SORORUM DISCIPULARUM CRUCIS

The article describes, on the example of Communio Sororum Discipularum Crucis, how life in the community can become a path to spiritual development. Man transcending himself, going beyond his own affairs, is already developing. In the community he goes from “I” to “we”. He becomes responsible for the shape of his community, his spiritual development (or lack of it) affects the shape of the whole community. The conditions for spiritual development are encounters with Christ, especially in the Eucharist and during adoration, fidelity to the Gospel and constant conversion, and concern for the Church and commitment to his life. The Sisters are to help the Church to fulfill his mission through the apostolate among the laity. But first, before they go out to people outside of the community, they must learn to see their sisters, embrace them with all their weaknesses, surround them with prayer, love and understanding.

Keywords: community, Communio Sororum Discipularum Crucis, spiritual development